

Prof. JEFFREY D. SACHS

Açlığa karşı bir atılım

Gözle görülen, halka açık, net ve ikna edici, insanların kalbini ve aklını harekete geçirebilecek ve başarılı olacak bir atılıma ihtiyacımız var. Ocak ayı sonunda Madrid'de dünyanın en zengin ve en yoksul küresel açlık krizine çözüm aramak için bir araya geldiğinde tarih yazılabilir. Bir milyar yoksul insanın yaşamı buna bağlı.

Jeffrey Sachs, Columbia Üniversitesi'nde Ekonomi Profesörlüğü ve Dünya Enstitüsü'nde Direktör görevini yürütmektedir.

Bugünün dünyasında açlık krizi eşi benzeri görülmemiş kadar ciddi olup acil önlemler gerektirmektedir. Neredeyse bir milyar insan kronik açlığın tuzağına düşmüştür ve bu da iki sene önceki rakamın yüz milyon üzerindedir. İspanya söylenenleri eyleme dökmek için ocak ayı sonunda dünya liderlerini Madrid'e davet ederek açlıkla mücadelede küresel liderlik rolünü üstleniyor. İspanya'nın liderliğinde ve Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Ban Ki-Moon'un işbirliğiyle, bazı bağışçı hükümetler dünyanın en yoksul çiftçilerinin daha fazla besin yetiştirebilmesi ve yoksulluk tuzağından kurtulması için kendi mali kaynaklarını havuz haline getirmeyi öneriyor.

BAĞIŞÇI YARDIMLARININ ÇOK BÜYÜK FAYDALARI OLABİLİR

Afrika, Haiti ve diğer yoksul bölgelerdeki çiftçiler şu anda verimli tohum çeşitlerinden ve gübrelerden faydalanamadan mahsullerini ekiyor. Sonuçta sağlanan tahıl verimi (örneğin mısır) daha iyi çiftlik girdileri ile elde edilebilecek olandan yaklaşık üçte bir oranında daha az oluyor. Afrikalı çiftçiler hektar başına kabaca bir ton tahıl üretirken, çiftçilerin ağırlıklı olarak gübre kullandığı Çin'de hektar başına dört tondan fazla üretim yapılıyor.

Afrikalı çiftçi gübre kullanması gerektiğini bilir, ama satın alacak parası yoktur. Bağışlarla satın alabilir. Böylece bu çiftçiler hem kendi ailelerini doyurabilir hem de pazardan gelir elde edip gelecekleri için tasarruf yapabilir. Birkaç yıl süre ile tasarrufta bulunan çiftçi nihayetinde kredilendirilebilir hale gelir veya hayati önem taşıyan girdileri kendi satın alacak kadar nakit sahibi olur.

Şimdi küçük çiftçiler (en çok iki hektar arazisi olanlar veya yoksul çobanlar) için bağışçı finansmanı ihtiyacının arttığı konusunda geniş fikir birliği var ve bu konu özellikle Afrika'da acil. BM Genel Sekreteri geçen yıl Afrika tarımının bağışçı finansmanından yılda yaklaşık sekiz milyar dolara ve mevcut miktarın kabaca dört katı ihtiyacı olduğunu tespit eden, tohumların, gübrenin, sulama sisteminin iyileştirilmesi ve eğitimin genişletilmesi üzerinde özellikle duran bir yönetim grubuna liderlik etti.

Küçük çiftliklere doğrudan yardım etmeye ek olarak, bağışçılar geçici sellere, azot fazlalığına, tuzlu topraklara, mahsul zararlılarına ve sürdürülebilir gıda üretiminin karşısındaki diğer zorluklara dayanabilecek bitkilerin üretilmesi amacıyla, çok verimli yeni tohum çeşitlerini tespit etmeye yönelik araştırma ve geliştirme için de daha fazla yardım edilmeli. En uygun iş bölümü; bir taraftan

yoksullara bugünün teknolojisiyle yardım ederken, diğer taraftan gelecekteki gelişmiş teknolojilere yatırım yapmak olacak.

ZİRAİ BAĞIŞ ACENTALARI YETERSİZ

Uluslararası Pirinç Araştırma Enstitüsü ve Uluslararası Mısır ve Buğday İyileştirme Merkezinin Asya'daki Yeşil Devrim'i tetikleyen çok verimli tohumlar ve yenilikçi çiftçilik stratejileri temin ettiği düşünülürse, bu yatırımın mükemmel biçimde meyvesini almak mümkün. Bu merkezler tanınmış isimler değil, ama olmayı hak ediyorlar. Onların bilimsel atılımları dünyanın beslenmesine yardımcı oldu ve sayılarının artmasına ihtiyacımız var.

Düşük gelirli ve gıdadan yoksun onlarca, belki de 40-50 ülke küçük çiftliklerdeki gıda üretimin artması için acil programlar tasarladı, ama bağışçı desteğinin olmaması nedeniyle uygulamaya koyamıyor. Bu ülkeler finansman için Dünya Bankasına başvurdu ve banka da 2008 yılında yeni Global Gıda Krizine Müdahale Programı (GFCRP) aracılığıyla cesur bir yardım çabası içine girdi. Fakat banka, henüz bu ülkelerin acil ihtiyaçlarını karşılamaya yetecek maddi kaynağa sahip değil, yardımını akışların etkin ve güvenilir biçimde kullanılabilecek küçük bir kesitine yönlendirmek zorunda kaldı. Bu arada yüz milyonlarca insan açlığın pençesinde.

Bağışçı ülkelerin çoğu küçük çiftlik tarımı için verdikleri maddi desteği artırmaya hazır olduklarını, ama bunu yapmaya uygun mekanizmaları araştırdıklarını söyledi. Mevcut yardım yapıları da yetersiz. Yirmiden fazla iki taraflı ya da çok taraflı zirai bağış acenteleri oldukça parçalı ve hem bireysel hem de toplu olarak yetersiz ölçekteler.

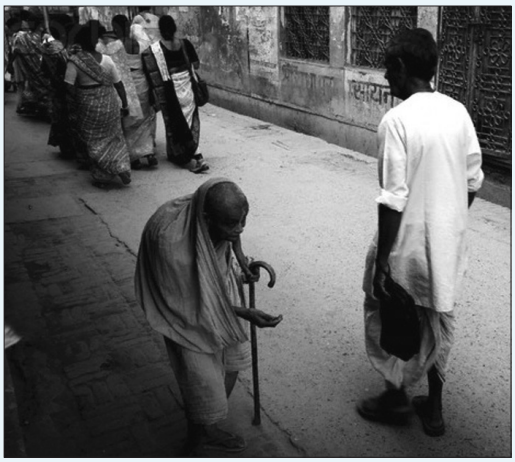
Birçok uzmanın gösterdiği özel çabaya rağmen, açlık krizine verilen tepki çok yetersiz. 2008 Ekim ayı yoksul küçük çiftçilere pek fazla yardım yapılamadan geldi ve geçti. Afrika ülkeleri gübre ve daha kaliteli tohum alımı için gereken az miktardaki maddi kaynaklara ulaşmak amacıyla sonsuz ve sonuçsuz bir çaba içindeler.

HER GÜN BİR MİLYAR İNSAN AÇ KALIYOR

İspanyol inisiyatifinin danışman komitesinde görev alan meslektaşlarım ve ben bağışçıların kendi imkânlarını Finansal Koordinasyon Mekanizması (FCM) adını verdiğimiz tek bir uluslararası hesapta toplamasını önerdik. Bu para havuzu sayesinde yoksul ülkelerdeki çiftçiler acil olarak ihtiyaç duydukları gübreyi, gelişmiş tohum çeşitlerini ve küçük ölçekli sulama ekipmanını elde edebilecek.

Yoksul ülkeler zirai girdiler için birbirinden ayrı ve parçalı onlarca bağışçı yerine tek bir hesaptan acil ve tahmin edilebilir finansman sağlayabilir. Maddi kaynaklar tek bir bağışçı FCM halinde toplanarak yardım programlarının idari masrafları azaltılabilir, yardım akışlarının bulunabilirliği temin edilebilir ve yoksul ülkeler yardım alabilmek için yirmi beş kere görüşmek zorunda kalmaz.

Her zamanki gibi iş yapmanın vakti artık geçti. Bağışçılar Afrika'ya yapılan yardımı 2010 yılına kadar iki katına çıkarma sözü verdi, ama bu amaçtan hâlâ çok uzaklar. Aslında son yirmi yıl içinde, zirai programlara yapılan yardımı kestiler ve şimdi sadece eskiye dönüyorlar.

Her zamanki gibi iş yapmanın vakti artık geçti. Bağışçılar Afrika'ya yapılan yardımı 2010 yılına kadar iki katına çıkarma sözü verdi, ama bu amaçtan hala çok uzaklar. Aslında son yirmi yıl içinde, zirai programlara yapılan yardımı kestiler ve şimdi sadece eskiye dönüyorlar.

Bu arada, her gün bir milyar insan aç kalıyor. Gözle görülen, halka açık, net ve ikna edici, insanların kalbini ve aklını harekete geçirebilecek ve başarılı olacak bir atılıma ihtiyacımız var. Ocak ayı sonunda Madrid'de dünyanın en zengin ve en yoksul küresel açlık krizine çözüm aramak için bir araya geldiğinde tarih yazılabilir. Bir milyar yoksul insanın yaşamı buna bağlı.

Copyright: PROJECT SYNDICATE **2009**
www.project-syndicate.org